

14.11.2017

Asia/9

§ 217 Raitioliikenteen kehittämisohjelma

HEL 2017-010566 T 08 00 02

Hankenumero 4765_11

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli liikenneinsinööri Anton Silvo. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Pöydällepanoehdotus:

Mikko Särelä: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Lautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Mikko Särelän ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anton Silvo, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37489
anton.silvo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle

- raitioliikenteen kehittämisohjelman ja sen periaatteiden hyväksymistä kaupunkiympäristön toimialalla ohjeellisena noudatettaviksi
- ohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden täytäntöönpanoa kaupunkiympäristön toimialalla
- raitioliikenteen kehittämisen edellyttämien resurssintarpeiden huomioimista talousarvion valmistelussa.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Postiosoite

PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Kansakoulukatu 1 A
Helsinki 10
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro

FI02012566

Raitioliikenteen kehittämisohjelma on valmisteltu edellisen valtuustokauden ajaksi perustetun ratikkaprojektin jatkotyönä. Valmistelua on ohjannut ohjausryhmä, jossa on ollut edustus Kaupunginkansliasta, Kaupunkiympäristötoimialan Liikenne- ja katusuunnittelupalvelusta, Helsingin kaupungin liikennelaitokselta (HKL) sekä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymästä (HSL).

Raitioliikenteen nykyisiä ongelmia ovat alhainen keskinopeus ja heikko luotettavuus. Suurimmat syyt ongelmiin ovat heikosti toimivat raitioliikenteen liikennevaloetuuudet ja puutteellinen erottelu ajoneuvoliikenteestä. Raitioliikenteen hitaus ja ajoaikojen hajonta haittaavat muun muassa tehokkaiden aikataulujen suunnittelua ja niiden keskinäistä synkronointia sekä laskevat raitioliikenteen palvelutasoa.

Raitioliikenteen kehittämisohjelman tavoitteena on aloittaa kehittämissyö poikkihallinnollisessa ratikkaprojektissa määriteltyjen kehittämissyövoitteiden toteuttamiseksi. Kaupunginhallitus hyväksyi 16.11.2015 jatkovalmistelun pohjaksi seuraavat raitioliikenteen kehittämissyövoitteet:

- Nopeustavoite: raitioliikenteen keskinopeus nykyisellä raitioverkolla nostetaan 17 kilometriin tunnissa
- Sujuvuustavoite: raitiovaunut pysähtyvät ainoastaan pysäkeillä
- Luotettavuustavoite: raitiovaunut kulkevat aikataulun mukaisesti
- Häiriöttömyystavoite: väärin pysäköidyt autot ja liikenneonnettomuudet eivät aiheuta häiriötä liikenteeseen.

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017 - 2021 ilmaistaan tahto kestävien kulkumuotojen ja raidejoukkoliikenteen osuuden kasvattamiseen. Vuonna 2015 hyväksytyyn Helsingin liikkumisen kehittämisohjelmaan sisältyy samansuuntaisia tavoitteita, mm. kestävien kulkutapojen saavutettavuuden nostaminen kilpailukykyiseksi autoliikenteen kanssa ja matka-aikojen ennustettavuuden parantaminen. Vuonna 2016 hyväksytyy Helsingin yleiskaava perustuu pikaraitioteistä muodostuvaan raitioliikenteen verkostokaupunkiin, ja pikaraitioteiden sujuva liikennöinti kantakaupunkiin edellyttää nykyisen rataverkon parantamista.

Ohjelman sisältö

Kehittämisohjelmassa on määritelty periaatteet ratainfrastruktuurin ja liikennöinnin parantamiseen. Periaatteiden lähtökohtana on raitioverkon jakaminen toiminnallisesti pikaraitioteihin ja kaupunkiraitioteihin. Pikaraitioverkkoon kuuluvilla pääkaduilla kehittämissyö painotetaan erityisesti nopeutta ja sujuvuutta tulevaisuuden pikaraitioliikenteen mah-

dollistamiseksi. Kantakaupungin rataverkon muilla alueilla painotetaan ennen kaikkea luotettavaa ja häiriötöntä kulkua. Toimenpiteet toteutetaan pääkatuosuuksien perusparannuksina, muiden alueiden pienempinä kustannustehokkaina toimenpiteinä sekä selkeärajaisina kehittämishankkeina.

Kehittämiskeinoista keskeisimmät ovat raitioliikenteen liikennevaloehtuuksien parantaminen ja raitioteiden parempi erottelu muusta liikenteestä. Lisäksi toimenpiteet liittyvät mm. pysäkkien palvelutason parantamiseen, jalankulkijaylitysten järjestelyihin sekä ratatekniikan kehittämiseen. Liikennöinnin kehittämiskeinoja ovat mm. raitioliikenteen palvelu- ja toimintalinjausten määrittely, ajotapojen yhtenäistäminen, kaikilla pysäkeillä pysähtyminen sekä kuljettajalipunmyynnin lopettaminen.

Ohjelman toimeenpano

Ohjelman toimeenpano perustuu raitioliikenteen jatkuvan kehittämisen ja seurannan toimintatapaan. Sen keskiössä on liikenne- ja katusuunnittelupalvelusta nimettävä raitiotiekoordinaattori ja kehittämisen ohjausryhmä, jossa on edustettuna kaikki raitioliikenteen järjestämiseen osallistuvat osapuolet. Koordinaattorin ja seurantaryhmän tehtävänä on ohjata toimenpiteiden toteutusta ja seurata raitioliikenteen kehitystä. Kehittämisen tueksi toteutetaan HSL:n uuden lippu- ja informaatiojärjestelmän tuottamaan tietoon perustuva raitioliikenteen suorituskykymitaristo.

Ohjelman vaikutukset

Raitioliikenteen kehittämistavoitteiden täysimääräinen toteuttaminen tuottaa jopa 4,5 miljoonan euron vuosittaisen säästön liikennöintikustannuksissa sekä huomattavat suorat käyttäjähyödyt ja laajemmat kaupunkitaloudelliset vaikutukset. Haitat muille liikennemuodoille on arvioitu pieniksi ja suunnittelulla hallittavissa oleviksi. Infrastruktuurin parantaminen voidaan toteuttaa suurelta osin ilman muiden liikennemuotojen käyttämän tilan vähentämistä. Katumuutostöiden aikana muulle liikenteelle saattaa tulla väliaikaista haittaa.

Aikataulu ja resursointi

Infrastruktuurin parantamistoimenpiteiden ja kehittämishankkeiden aikajänne on noin 15 vuotta. Toimenpiteiden arvioidut investointikustannukset ovat noin 60 miljoonaa euroa. Investoinnit rahoitetaan nykyisten määrärahojen puitteissa. Suurin osa kustannuksista muodostuu pääkatuosuuksien perusparannuksista. Osa toimenpiteistä ei edellytä investointeja, mutta sisältävät suuren parannuspotentiaalin. Tästä esimerkkinä liikennevaloetuksien parantaminen.

14.11.2017

Asia/9

Ohjelman toteuttaminen edellyttää riittävien henkilöresurssien kohdentamista toimenpiteiden toimeenpanoon. Liikennevaloetuuksien parantaminen edellyttää lisäresurssia. Muut suunnittelun ja toteutuksen resurssit järjestetään töiden kohdentamisella ja priorisoinnilla.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anton Silvo, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37489
anton.silvo(a)hel.fi

Liitteet

1 Raitioliikenteen kehittämisohjelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano